AH 615

2026Z22280

Antwoord van minister Van Essen (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 11 november 2026)

1

Kunt u toelichten hoe de financiële problemen bij het Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC) zijn ontstaan en waarom het niet is gelukt om met de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland tot een oplossing te komen?

Antwoord

Allereerst wil ik zeggen dat ik de huidige situatie waarin het WEC failliet dreigt te gaan betreur. LVVN is niet betrokken geweest bij de bouw of exploitatie van het WEC, heeft hier geen formele rol en is daarom ook niet bij de gesprekken hierover betrokken in het afgelopen jaar. Het WEC is een initiatief geweest van het Zeehondencentrum Pieterburen, samen met de gemeente Het Hogeland en de provincie Groningen. Ik begrijp dat er geen makkelijke oplossing is. De provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland hebben daarom het afgelopen jaar overleg gehad met het WEC. De mogelijke oplossingsrichtingen, binnen daarvoor geldende wet- en regelgeving, zijn daarin door hen verkend en besproken. Deze gesprekken hebben helaas niet tot een toekomstbestendige oplossing geleid omdat de financiële problemen te groot zijn en binnen de staatsteunregels niet door de overheid opgelost kunnen worden.

Ik heb inmiddels contact gehad met het WEC en de provincie Groningen. Het bestuur en de Raad van Toezicht van het WEC hebben het besluit om faillissement aan te vragen voorlopig uitgesteld. Volgens het WEC kan dat dankzij de financiële steun vanuit de gemeenschap zodat de activiteiten waaronder de opvang en zorg voor zeehonden voorlopig op een verantwoorde wijze kan worden voortgezet. Het WEC zoekt met partijen naar een oplossing.

2

Ziet u ook een verantwoordelijkheid voor het Rijk bij het vinden van een oplossing voor de ontstane situatie?

3.

Bent u bereid om hierover op korte termijn met de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en andere betrokken partijen in gesprek te gaan?

Antwoord op vragen 2 en 3

Zorg en opvang van in het wild levende dieren is een particuliere aangelegenheid. LVVN heeft geen rol bij de bouw of exploitatie van het WEC gehad. Op basis van de informatie zoals verwoord in het antwoord op vraag 1 lijken de mogelijkheden om aanvullende of alternatieve financiering te bieden

aan het WEC beperkt. De recente steun uit de gemeenschap biedt het WEC de ruimte om met partijen tot een oplossing te komen. De staatssecretaris heeft in het debat aangegeven dat het kabinet in gesprek zal gaan met de betrokken partijen zoals provincie en gemeente en zal op basis van die gesprekken uitzoeken wat er vanuit het Rijk nog mogelijk is. Het is daarbij wel van belang om te bezien hoe de financiële situatie van het centrum tot stand gekomen is; gaat het om een incident of is dit structureel van aard. We gaan ook met de betrokken wetenschappelijke partners in gesprek hoe we kunnen borgen dat onderzoeksgegevens en kennis behouden blijven en dat lopende onderzoeksprojecten uitgevoerd kunnen worden.

4

Klopt het dat door het dreigende faillissement de komende maanden ongeveer 70 zeehonden, waaronder 35 pasgeboren pups, mogelijk niet kunnen worden opgevangen? Welke gevolgen verwacht u hiervan voor het dierenwelzijn?

5

Welke maatregelen worden op korte termijn genomen om ervoor te zorgen dat zieke, gewonde en verzwakte zeehonden ook tijdens dit pupseizoen kunnen worden opgevangen? Bent u bereid met spoed noodopvang te organiseren?

6

Welke rol kunnen andere zeehondenopvangcentra spelen bij het opvangen van deze dieren? Is er bij deze centra voldoende capaciteit, personeel en financiële ruimte om de opvang over te nemen? Zo nee, welke aanvullende maatregelen zijn nodig?

Antwoord 4, 5 en 6

Ik kan niet overzien om hoeveel dieren het exact gaat. Het is op dit moment ook niet aan de orde dat dieren weg moeten voordat zij weer kunnen worden uitgezet. Het WEC heeft met de recente steun uit de gemeenschap ruimte om met partijen tot een oplossing te komen en kan de zorg voortzetten. Mocht het WEC er toch niet uitkomen en besluiten om het faillissement aan te vragen dan ga ik ervan uit dat de centra gezamenlijk op zoek gaan naar een passend alternatief in lijn met de eisen voor dierenwelzijn die daarvoor gelden. Op dit moment zijn er nog twee andere opvangcentra actief die een ontheffing hebben om zeehonden op te vangen en mogelijk zijn er nog andere tijdelijke oplossingen om de opvang van zeehonden te laten plaatsvinden. Ik zal hierover in overleg met partijen kijken wat nodig en mogelijk is.

7

Bent u bereid om op korte termijn met het WEC, andere opvangcentra en betrokken overheden in gesprek te gaan om de continuïteit van de zeehondenopvang te waarborgen, ook als het WEC daadwerkelijk failliet gaat?

Antwoord

Ja. Ik wil kijken wat nodig is om de continuïteit van de zeehondenopvang te waarborgen, mocht het lopende proces van het WEC met partijen om te komen tot een oplossing stranden. Hierbij wil ik wel aangeven dat de zeehondencentra verantwoordelijk zijn voor de zeehondenopvang in Nederland. Binnen hun werkgebied beslissen de centra over iedere individuele stranding van een levende zeehond. Dit is vastgelegd in het Zeehondenakkoord, dat in 2020 is gesloten. Het Zeehondenakkoord dat als doel heeft om op een eenduidige en zorgvuldige manier van opvang van zeehonden in Nederland te realiseren, is voor mij het kader waarbinnen ik ga kijken naar mogelijke oplossingen.

Ik wil hierbij nog benadrukken dat de lijn is om niet op te vangen, omdat opvang een negatieve impact kan hebben op de wilde populatie. Dit is in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving inzake de bescherming van in het wild levende dieren. In het algemeen geldt ten aanzien van in het wild levende dieren het 'handen af principe'. Dit principe gaat uit van zo min mogelijk verstoring door menselijke bemoeienis.

Met het verlenen van zorg aan in het wild levende zeehonden, die hulpbehoevend zijn ten gevolge van menselijke bemoeienis, wordt invulling gegeven aan de zorgplicht conform de Wet dieren en de Wet natuurbescherming.

8

Welke gevolgen heeft het mogelijke faillissement voor het lopende wetenschappelijke onderzoek naar zeehondenpopulaties en de gezondheid van de Waddenzee, waaronder het onderzoek naar het verdwijnen van jonge gewone zeehonden?

9

Hoe wordt voorkomen dat belangrijke onderzoeksgegevens, kennis en lopende onderzoeksprojecten verloren gaan? Welke mogelijkheden ziet u om deze onderzoeken voort te zetten, bijvoorbeeld in samenwerking met universiteiten en andere onderzoeksinstellingen?

Antwoord 8 en 9

De zeehondenopvang die onder het WEC, voormalig Pieterburen, valt, is een gerenommeerde en gewaardeerde zeehondenopvang die een belangrijke rol vervult in het Zeehondenakkoord en het wetenschappelijk onderzoek dat hieraan is gekoppeld. We gaan met de partners uit de wetenschappelijke onderzoeken in gesprek hoe we kunnen borgen dat onderzoeksgegevens en kennis behouden blijven en dat lopende projecten uitgevoerd kunnen worden.

10

Welke concrete stappen gaat u zetten om zowel de opvang van zeehonden tijdens het aankomende pupseizoen als de voortzetting van belangrijk wetenschappelijk onderzoek naar de Waddenzee veilig te stellen? Op welke termijn kan de Kamer hierover worden geïnformeerd?

Antwoord

Ik ga ervan uit dat de centra gezamenlijk op zoek gaan naar een passend alternatief mocht het WEC niet meer in staat zijn om de zeehondenopvang te verzorgen. Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 7, zal ik met betrokken partijen kijken wat nodig is om de continuïteit van de opvang te waarborgen. Ik zal in overleg met de bij het wetenschappelijk onderzoek betrokken partners bezien op welke wijze het lopende onderzoek kan worden gecontinueerd. Ik zal de Kamer hierover begin 2027 of zo veel eerder als mogelijk informeren.

11

Bent u van mening dat de recente ontwikkelingen rondom de zeehondenopvang aanleiding geven om dit akkoord opnieuw tegen het licht te houden, gezien het feit dat het huidige Zeehondenakkoord uit 2020 stamt? Bent u bereid om samen met de betrokken partijen te onderzoeken of een actualisatie van het Zeehondenakkoord nodig is, zodat de opvang van zeehonden ook in de toekomst gewaarborgd blijft?

Antwoord

Ik zie in de financiële problematiek die bij het WEC is ontstaan, geen reden om het Zeehondenakkoord tegen het licht te houden. Het Zeehondenakkoord is tussentijds geëvalueerd en ik zal de Kamer, na afstemming met de betrokken partijen, voor het einde van het jaar hierover informeren.